

La crònica literària de la setmana

El vocabulari no s'acaba mai

SUPERGLÚ

Llúcia Ramis
Barcelona

El vocabulari no s'acaba mai. Amb 42 anys, Òscar Dalmau encara descobreix paraules a *El gran diccionari*. I ara, Pilarín Bayés, autora del traç que va il·lustrar la nostra infància, ho fa amb ell. Dalmau volia signar un best-seller de sexe, drogues, violència i parafil·lies. Però com que no es veia escrivint una novel·la, va fer un *Abcdari per a adults*. Publicat per Bridge –amb una enamorada Iolanda Batallé al capdavant–, aquest és l'atípic manual per aprendre les lletres.

“Si tapeu el text amb una mà, veureu que els dibuixos són cànids; és la vostra ment perversa, la que imagina coses”, diu el profe Òscar, en haver passat llista. Són les quatre de la tarda. Els periodistes hem encaixat les natges a les cadires minúscules d'una aula de P3, a l'escola Ipsi. Prenc apunts amb un llapis Staedtler en una llibreta d'ortografia. La goma és Milan. Suren partícules de guix. El dibuix de la lletra U em sembla molt explícit: “El uomab Ulisses exercita la urològia sobre el uacari ultratjat”. O sigui, un marsupial es pixa damunt d'un mico. El profe Òscar admet que no va ser fàcil trobar obscenitats amb la lle-

El profe Òscar Dalmau admet que no va ser fàcil trobar obscenitats amb la lletra 'U'

tra U. Hi ha iguanes incestuoses, camells cocaïnòmans, cigonyes guenyets que escanyen carronyers estrenyent-los el ganyot. I només a la Z de zoofília apareix un humà. Un reguitzell de tabús que no ens mostraren a escola.

La mestra Pilarín, que va il·lustrar *La Bíblia de Tots* –entre altres 930 llibres, alguns de catecisme, “amb gran convenciment del món pietós”–, admet haver fet “la merda més grossa que he dibuixat

MAITE CRUZ

MARC ARIAS

ÀLEX GARCIA

mai”; a la M de la mosca Margarida, és clar. Recorda que ella no és una monja. Però al seu Vic natal, tan conservador, alguns coneguts li pregunten a la seva filla Marga Sala com és que li ha deixat fer això. A Bayés li va costar més dibuixar el rottweiler rematat pel rinoceront racista, que l'ós onanista. Mentre Dalmau parla, ella el retrata amb un retolador vermell: és un dimoni. Hi ha pa amb xocolata.

Si les paraules es vestissin, ho farien al Santa Eulàlia. Algunes a la planta de moda per a dona, altres a l'espai pop-up. En entrar m'han vist a venir, i m'envien directament a la roda de premsa. Núria Pradas presenta *Somnis a mida* (Columna/Suma de lletres), una novel·la sobre els feliços anys vint, les primeres desfilades, i l'amor en aquells magatzems que s'havien fundat al carrer Boqueria, el 1843. La història del llibre

acaba el 1944, quan la botiga es va traslladar al passeig de Gràcia. I l'amo, Luis Sans (quarta generació ja, des que la vídua de l'últim dels Taberner li vengués la participació al seu soci Lorenzo Sans, fa un segle), ens acompanya pels 2.000 metres quadrats que conserven encara mobles i posters de totes les èpoques. Sobre escriptoris nobles, s'exposa, com un motiu més de la decoració, aquest diari.

Potser el més impressionant és

un arxiu de patrons que compilen les mides de punys, mànigues i colls de senyors il·lustres. Rere una vitrina, com espècies en perill d'extinció, els sastres tallen tela. Les tisores del camiser Manel Manobens tenen cinquanta anys, el mateix temps que alguns han treballat a la casa. L'alta costura ha donat pas a les marques de luxe, en una transformació que manté l'esperit gairebé familiar de l'empresa. El local, de lloguer, és en un edifici que pertany a Amancio Ortega (si les botigues fossin un gènere literari, Zara seria *La gran novel·la espanyola*). A Sans li van arribar a dir: “Li donaré més diners pel local del que podria somiar”. I ell va contestar: “Perdoni, però jo no somio amb diners”.

Abcdari per a adults Pilarín Bayés i Òscar Dalmau presenten a una aula de l'escola Ipsi, el llibre que han fet, un best-seller de sexe, drogues, violència i parafil·lies.

Somnis a mida El camiser Manel Manobens, l'escriptora Núria Pradas i el propietari de la botiga Santa Eulàlia, Luis Sans, durant la presentació del llibre.

De la crisi econòmica a la crisi política Ana Godó, editora de Libros de Vanguardia, l'autor Manuel Castells, i Manuel Campo Vidal, al Palau de la Música.

Però no va ser complicada, al contrari. *De la crisi econòmica a la crisi política* recull aquells articles que, agrupats temàticament, constitueixen un assaigüic i crític sobre la nostra època. Al públic hi havia Fèlix Riera, Bartolomé Masoliver i el director del Palau, Joan Oller. Campo Vidal va recordar aquesta frase de Castells: “Si vostè va guardar unes pessetes, conservi-les; potser li serviran”. Passa el mateix amb les paraules.●

CRÍTICA DE TEATRE

L'espectador decideix

Brain

Autor, director i intèrpret:

Hausson

Lloc i data: La Seca. Sala Leopoldo Fregoli. Fins al 24 d'abril

JOAN-ANTON BENACH

No acostuma a haver-hi un espectacle de màgia sense que en algun moment o altre no es necessiti la col·laboració d'un, dos, tres o més espectadors. Damunt de l'escenari, l'espectador és la mà innocent

que actua en nom del públic sencer; el testimoni més proper que certifica que no hi ha trampa ni frau visible per part del fabricant de sorpreses; la persona que sense voler haurà estat còmplice de l'efecte del gran prestidigitador, el qual, una vegada més, desafiarà la raó d'una gent habitualment força... enraonada. L'il·lusionista Jesús Julve –Hausson des de fa gairebé mig segle– ha aprofitat aquesta interacció entre el mag i l'assemblea de meravellats espectadors per crear *Brain*, un joc escènic que consisteix a simular que

cada desenllaç màgic ha estat fruit de la lliure intervenció dels voluntaris que han pujat a l'escenari.

Naturalment, la proposta és d'una ingenuïtat paorosa, condició que culmina de manera un xic sinistra en l'últim número de *Brain*. Per cloure la proposta i amb la vana intenció d'augmentar-ne la temperatura emotiva, Hausson convida l'espectador de torn a triar la broca elèctrica avariada, entre quatre d'exactament iguals, que impedirà que el crani del mag sigui perforat inexorablement, com se suposa que passaria (!) si el voluntari n'escollís alguna de les altres tres. Per sort, abans d'aquest episodi, *Brain* respira jovialitat i un humor constant que posa a prova la imagina-

ció inexhaurible de Jesús Julve.

I és que són positivament imaginatius els episodis de la carta emergent quan sona l'esquella lligada a una cinta blava que manipula un espectador, i el dels números del DNI que, sumats, donen la combinació d'un mòbil sostingut des del principi per un altre voluntari, i el dels dibuixos diversos dels quals el mag endevina l'autoria exacta de cadascun només amb la mirada del qui l'ha dibuixat, una acció telepàtica precisa de la qual, em fa l'efecte, en el repertori de Hausson no hi havia cap precedent fins avui...

De tota manera, i per enigmàtics que resultin la majoria de números de *Brain*, cap resulta tan atractiu i difícil com l'endimo-

niada manipulació de cartes que practica el prestidigitador, un exercici present en tots els seus espectacles per demostrar que els anys passen però l'extraordinària bona forma de l'artista no decau gota: una carta, dues, mitja dotzena, mitja baralla o una baralla sencera... apareixen i desapareixen, són llençades en un recipient i tornen a sorgir fent un vano elegant, com si abans de ser abandonades ja haguessin criat, i tot seguit el manipulador recull la carta oblidada darrere l'orella, darrere el genoll, i no és la torna, això, perquè se'ns mostren altra vegada, triomfals, dos vanos més i tot, tot a plena vista, sense amagatalls, a cor obert. No ens en cansariem mai d'aquest remoli fascinant.●